

43538

**МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ І ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ
(Мінекономрозвитку)**

вул. М. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008, тел. 253-93-94, факс 226-31-81
Web: <http://www.me.gov.ua>, e-mail: meconomy@me.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 37508596

№ _____

На № _____ від _____

**Верховна Рада України
Народному депутату України
Добродому Д. Є.**

*Щодо ситуації в деревообробній
та лісозаготівельній галузях України*

Шановний Дмитре Євгеновичу!

Міністерство економічного розвитку і торгівлі України розглянуло Ваш депутатський запит від 18.10.2017 № 93-07/313, оголошений на засіданні Верховної Ради України 20.10.2017 та надісланий листом Голови Верховної Ради України Парубія А. В. від 20.10.2017 № 11/10-756 щодо ситуації, яка склалася в деревообробній та лісозаготівельній галузях України та подальші кроки для її розвитку і повідомляє.

Щодо тимчасової заборони експорту лісоматеріалів у необробленому вигляді.

Законом України “Про внесення змін до Закону України “Про особливості державного регулювання діяльності суб’єктів підприємницької діяльності, пов’язаної з реалізацією та експортом лісоматеріалів” щодо тимчасової заборони експорту лісоматеріалів у необробленому вигляді” встановлено тимчасову, строком на 10 років, заборону вивезення за межі митної території України в митному режимі експорту лісоматеріалів необроблених (код 4403) деревних порід, крім сосни – з 1 листопада 2015 року; деревних порід сосни – з січня 2017 року.

Мінекономрозвитку неодноразово висловлювало свої застереження у зв’язку з запровадження заборони експорту лісоматеріалів необроблених, оскільки зазначене питання стосується відповідальності та спроможності дотримання Україною своїх міжнародних зобов’язань у рамках СОТ, виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, проведення

М2 Мінекономрозвитку
Вих. № 3801-01/43538-01 від 29.11.2017 10:58:35

01.12.2017 09:57

245347

передбачуваної та прозорої торговельної політики, побудови партнерських відносин з основними торговельними партнерами.

Крім того, за інформацією Держлісагентства, запровадження заборони експорту лісоматеріалів необроблених, призвело до виникнення проблемних питань щодо їх реалізації підприємствами-постійними лісокористувачами на внутрішньому ринку та фінансових втрат лісогосподарських підприємств.

Через відсутність попиту на дрібні та низькосортні лісоматеріали на внутрішньому ринку, лісогосподарські підприємства скоротили обсяги заготівлі деревини. Так, за 8 місяців 2017 року лісогосподарськими підприємствами, що входять до сфери управління Держлісагентства, заготовлено та відповідно реалізовано на 640 тис. куб. м деревини менше ніж за відповідний період минулого року. Таким чином, лісогосподарськими підприємствами недоотримано близько 520 млн. грн. доходу від реалізації продукції.

Станом на 01.09.2017 на складах лісогосподарських підприємств знаходилося на залишках 470 тис. куб. м деревини, що на 100 тис. куб. м більше середньомісячних залишків, які фіксувалися до запровадження Закону. Унаслідок цього лісогосподарські підприємства недоотримали близько 80 млн. грн. надходжень від реалізації. У тому числі на залишках знаходиться 300 тис. куб. м дров'яної деревини, з якої 200 тис. куб. м дрова паливні та біля 50 тис. куб. м пиловника соснового.

Загальні втрати лісогосподарських підприємств та державного бюджету від заборони експорту лісоматеріалів необроблених за 8 місяців 2017 року становлять 1180 млн. грн., зокрема не отримано доходу від реалізації на суму 900 млн. грн. та на суму 280 млн. грн. не отримано надходжень державним бюджетом, у тому числі рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів – 30 млн. гривень.

Стосовно зменшення обсягів реалізації лісоматеріалів для вітчизняних лісопереробних підприємств в умовах запровадження заборони експорту лісоматеріалів у необробленому вигляді зазначаємо наступне.

На загальні аукціони з продажу необробленої деревини, участь у яких можуть брати виключно суб'єкти господарської діяльності, які займаються переробкою деревини в Україні, у 2016 році було виставлено 4,4 млн. куб. м необробленої деревини, під час торгів виявили бажання придбати 3,87 млн. куб. м, що становить 88,0 % від виставлених обсягів, фактично відвантажено 3,3 млн. куб. м, або 75 % від виставленого обсягу.

На спеціалізовані торги, участь у яких можуть брати лише суб'єкти господарської діяльності, які мають власне плитне, фанерне та целюлозно - паперове виробництво, було виставлено 2,7 млн. куб. м необробленої деревини, реалізовано під час торгів 1,2 млн. куб. м деревини, або 45% від виставлених обсягів, фактично відвантажено 1,17 млн. куб. м, або 43 % від виставленого обсягу.

У цілому на квартальні аукціони у 2016 році було виставлено 7,1 млн. куб. м необробленої деревини, виявили бажання придбати 5,1 млн. куб. м, або 72%, фактично відвантажено 4,5 млн. куб. м, що становить 63 % від виставленого обсягу.

Крім того, на додаткових аукціонах, проведених протягом року, було реалізовано 514 тис. куб. м деревини.

У порівнянні з 2015 роком всього на аукціонні торги у 2016 році було

виставлено на 287 тис куб. м необробленої деревини менше.

Зменшення обсягів реалізації лісоматеріалів для вітчизняних лісопереробних підприємств в умовах запровадження заборони експорту лісоматеріалів у необробленому вигляді відбулося внаслідок збільшення обсягів переробки деревини власними деревообробними підрозділами лісогосподарських підприємств, а також зменшення заготівлі ділових сортиментів через погіршення санітарного стану лісів (всихання соснових та ялинових насаджень).

Водночас зазначаємо, що використання одного інструменту (мораторію) не змогло вирішити низки системних проблем галузі, зокрема, захисту українських лісів від безконтрольної вирубки, зниження лісистості, незаконної лісозаготівлі та контрабанди деревини, непрозорого ціноутворення, відсутності прозорих механізмів функціонування ринку деревини, які на сьогодні створюють підґрунтя для розгортання корупційних схем. Отже, вирішення системних проблем у лісовій галузі потребує комплексного та виваженого підходу, який дозволить забезпечити збереження лісу, як національного багатства країни та одночасне виконання міжнародних зобов'язань України.

Таким чином, питання скасування мораторію на експорт лісоматеріалів у необробленому вигляді розглядається як захід, який доцільно реалізувати після започаткування комплексу завдань із усунення системних проблем галузі, які стали підставою для його запровадження.

Щодо проведення електронних аукціонів з продажу необробленої деревини на Аграрній біржі.

Відповідно до Положення про організацію та проведення аукціонів з продажу необробленої деревини, затвердженого наказом Держкомлісгоспу України від 19.02.2007 № 42 “Щодо вдосконалення механізмів продажу необробленої деревини”, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26.02.2007 за № 164/13431 (далі – Положення), реалізація необробленої деревини всіма постійними лісокористувачами здійснюється через аукціони з продажу необробленої деревини на біржі.

Відповідно до пункту 3.1 Положення, організатор аукціону (біржа) організовує та проводить аукціони відповідно до чинного законодавства та правил біржової торгівлі.

Згідно зі статтею 17 Закону України “Про товарну біржу” (далі-Закон), правила біржової торгівлі розробляються відповідно до чинного законодавства і є основним документом, що регламентує порядок здійснення біржових операцій, ведення біржової торгівлі та розв’язання спорів з цих питань. Правила біржової торгівлі затверджуються загальними зборами членів товарної біржі або органом, ними уповноваженим.

Технічне впровадження електронних торгових систем, інформування, а також навчання суб’єктів господарської щодо використання відповідного програмного забезпечення відноситься виключно до компетенції організатора аукціону.

Відповідно до частини першої статті 19 Господарського кодексу України, суб'єкти господарювання мають право без обмежень самостійно здійснювати господарську діяльність, що не суперечить законодавству.

Товарна біржа здійснює свою діяльність за такими основними принципами: забезпечення рівноправності учасників біржових торгів, застосування вільних (ринкових) цін та публічного проведення біржових торгів (стаття 2 Закону).

Згідно зі статтею 6 Господарського кодексу України серед загальних принципів господарювання в Україні визначено принцип заборони незаконного втручання органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, у господарські відносини

Крім того, за інформацією Держлісагентства рішенням Господарського суду Рівненської області від 18.07.2017 у справі № 918/384/17 та Київського апеляційного господарського суду від 27.09.2017 № 927/534/17 встановлено, що реалізація необробленої деревини у формі електронних торгів та проведення їх Аграрною біржею повністю відповідає вимогам Положення.

Щодо передачі лісів у концесію.

Пропозиції щодо групування об'єктів державної власності за переліками та відповідних завдань суб'єктам управління щодо об'єктів державної власності були подані Мінекономрозвитку на розгляд Кабінету Міністрів України на виконання Плану пріоритетних дій Уряду на 2017 рік, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 03.04.2017 № 275-р, та з метою оптимізації державного сектору економіки, зокрема до зазначеного переліку рекомендовано 333 підприємства лісогосподарської галузі.

На засіданні Кабінету Міністрів України 04.07.2017 пропозиції Мінекономрозвитку було підтримано та доручено оприлюднити відповідні переліки на сайті Міністерства, а також доопрацювати їх за пропозиціями органів управління, зокрема, Держлісагентства.

На сьогодні Міністерством опрацьовуються пропозиції від уповноважених органів управління щодо групування об'єктів державної власності.

Відповідно до статті 20 Закону України "Про концесії" передача об'єктів у концесію не зумовлює перехід права власності на цей об'єкт до концесіонера та не припиняє права державної чи комунальної власності на ці об'єкти. Майно, створене на виконання умов концесійного договору, є об'єктом права державної чи комунальної власності.

Разом з цим, пропозиції Мінекономрозвитку щодо групування об'єктів державної власності носять рекомендаційний характер.

Також, Кабінетом Міністрів України доручено Мінагрополітики, Мінприроди, Держлісагентству, Держгеокадастру разом з Мінекономрозвитку, Мінфіном та Мін'юстом у двомісячний термін розробити та подати в установленому порядку на розгляд Кабінету Міністрів України проект стратегії реформування управління лісогосподарською галуззю, передбачивши, зокрема, об'єднання державних лісогосподарських підприємств за регіональним принципом.

Крім цього, відповідно до рішення Урядового комітету з питань економічної, фінансової та правової політики, розвитку паливно-енергетичного комплексу, інфраструктури, оборонної та правоохоронної діяльності від 27.07.2017 Мінекономрозвитку проведено нараду з питання доцільності передачі державних лісогосподарських підприємств у концесію за участю заінтересованих центральних органів виконавчої влади, громадських професійних організацій та наукових установ.

За результатами наради було ухвалено рішення щодо опрацювання питання доцільності внесення змін до переліку об'єктів державної власності, які рекомендовано до передачі в концесію, після затвердження зазначеної стратегії з урахуванням досвіду європейських країн із ступенем лісистості, подібним до України, а також соціальних чинників та необхідності захисту прав працюючих.

Щодо програм підтримки деревообробної галузі та відтворення лісів.

Законом України від 21.12.2016 № 1797-VIII “Про внесення змін до Податкового кодексу України (щодо покращення інвестиційного клімату в Україні)” до Податкового кодексу України (далі – Кодекс) внесені зміни, відповідно до яких з 01.01.2017 запроваджено податкові преференції з оподаткування ПДВ операцій з ввезення на митну територію України обладнання для використання у деревообробному виробництві.

Відповідно до пункту 58 підрозділу 2 розділу XX “Перехідні положення” Кодексу, контролюючий орган за заявою платника податку надає розстрочення (рівними частинами) сплати ПДВ на термін до 36 календарних місяців при ввезенні на митну територію України у митному режимі імпорту тільки верстатів для обробки дерева, що класифікуються за кодами товарної позиції 8465 згідно з УКТ ЗЕД; сушарок для деревини, що класифікуються у товарній підкатегорії 8419 32 00 00 згідно з УКТ ЗЕД; пресів для виробництва деревностружкових або деревноволокнистих плит, що класифікуються у товарній підпозиції 8479 30 згідно з УКТ ЗЕД, які ввозяться для використання у деревообробному виробництві.

Також, постановою Кабінету Міністрів України від 04.10.2017 № 775 затверджено Порядок надання розстрочення сплати податку на додану вартість під час ввезення на митну територію України устаткування та обладнання за переліком, визначеним пунктами 58 і 59 підрозділу 2 розділу XX “Перехідні положення” Податкового кодексу України з метою спрощення процедури отримання розстрочення сплати податку на додану вартість.

Крім того, повідомляємо, що відносини стосовно відтворення лісів, спрямованих на створення високопродуктивних та з високими захисними властивостями деревостанів регулюються Правилами відтворення лісів, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 01.03.2007 № 303, відповідно до пункту 22 яких зруби заліснюються протягом одного-двох років.

Для широкого інформування про проведення рубок в лісах Держлісагентство доручило забезпечити щомісячне оприлюднення на веб-сайтах обласних управлінь та постійних лісокористувачів інформацію про перелік лісових ділянок, відведених для заготівлі деревини в порядку рубок головного користування, рубок формування та оздоровлення лісів та інших рубок, пов'язаних і не пов'язаних з веденням лісового

господарства, а також видачу спеціальних дозволів (лісорубних квитків) на заготівлю деревини.

Разом з тим, слід зазначити, що відповідно до пункту 12 заходів щодо ефективного та раціонального використання державних коштів, передбачених для утримання органів державної влади та інших державних органів, утворених органами державної влади підприємств, установ та організацій, які використовують кошти державного бюджету, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 11.10.2016 № 710 "Про ефективне використання державних коштів" припинено підготовку проектів нових державних цільових програм, що потребують додаткового фінансування з державного бюджету.

З повагою

**Перший віце-прем'єр-міністр України –
Міністр економічного розвитку і торгівлі України**

Степан КУБІВ